

SÓLO ES EL PRINCIPIO (Ce n'est qu'un début)

Directors: Jean-Pierre Pozzi i Pierre Bardugier

Any 2010. França, Gènere: Documental.

Durada 97 minuts

No és una estranya oportunitat entrar a una aula quan estem asseguts a la butaca del cinema. Hi ha hagut clàssics que ens han plantejat temes de debat al món escolar, especialment en entorns de l'etapa secundària, on la conflictivitat, els debats disciplinaris, els problemes d'adaptació o les crisis sentimentals han trobat en el marc dels instituts un decorat inigualable per plantejar al públic alguna de les essències del nostre món formatiu i professional.

Aquesta vegada estem davant d'un reportatge més original, fet des de l'aula de P-3, a l'innocent espai de la canalla que s'estrena en el món escolar.

La mestra planteja "parlar de filosofia" al grup dels seus alumnes i la idea és rebuda amb dosis d'interès i d'escepticisme.

Amb la plàstica simbologia de l'encesa d'una espelma, la llum ens permet centrar-nos en l'activitat que viuen els petits a l'escola: pensar i raonar un gran ventall de temes que se'ns presenten per convidar-nos a la reflexió.

I parlo en primera persona perquè, des del primer moment, l'espectador se sent convocat a entrar indiscretament a dins de l'aula i viure, assegut amb la resta de companys de classe, sentint-se objecte de les preguntes i plantejaments de la mestra.

Podem sentir en la veu dels més menuts, com es poden enfrontar temes transcendents sense témer trepitjar un espai tabú, reservat a una élite de pensadors formats i seleccionats.

Per què no es pot parlar al parvulari sobre l'amor, la política, la llibertat o la mort? Els infants hi tenen la seva per a dir i no en fugen: saben que pensar és

possible i pot servir per entendre i donar-se respostes a totes les qüestions. I, que quedi clar, que no es cau en la temptació de fer que els infants juguin a ser persones grans. No és una disfressa ni una impostura. És la porta oberta al descobriment del pensament, a escoltar, a saber-se escoltat. M'atreveixo a dir, a fer ús de la llibertat i del dret a l'expressió del pensament.

Molts nens i nenes, dins del reportatge, fan referències als seus espais més quotidians: les seves famílies, els personatges famosos, les discussions dels seus pares i allò que saben com a resultat de les resonàncies i impactes que contínuament van rebent del món adult. I tot, plantejat en un ambient de calidesa i franca proximitat. La confiança mútua que fa trencar barreres i apropa distàncies. No són valors que actualment ens estan mancant en les escenes de convivència entre adults?

Així els veiem entrar a consideracions sobre la diferència, els aspectes racials, les pors, la intel·ligència, l'amistat i tot allò que ens pot repercutir en la nostra intimitat.

I aquesta és precisament la perversió del documental: entrem impunement a contemplar, a través de la camera, com els alumnes del parvulari obren la seva intimitat amb la reflexió i la paraula, com a vehicles transmissors de les seves pròpies idees.

En alguns moments podem recordar aquella història tan descriptiva que, al 2002, ens va oferir Nicolàs Philibert (Être et avoir, "Ser y tener"), en que se'ns obrien les portes d'una escola unitària rural, amb totes les vivències i experiències compartides entre els alumnes i el seu abnegat professor.

I aquest record em porta a preguntar quan trobarem, al nostre país, algun equip decidit a fer alguna història semblant? Fa anys que vivim el Projecte Filosofia 3-18 a les escoles i hi ha hagut centres escolars que n'han tret un ampli resultat, amb sentit i eficàcia i, de ben segur, seria digne de difusió i exposició, tal com ho fan al nostre país veí.

Algú ofereix la seva inspiració?

Jaume Forn i Rambla

